

PRÁVNÍ ŘÁD ČESKÉ REPUBLIKY

PRÁVO A MORÁLKA

Právo můžeme označit jako **soubor pravidel a předpisů** – tzv. **právních norem** – jimiž **stát upravuje přípustné jednání a vztahy svých občanů**. Lze také říci, že **právo je minimum morálky**. Mezi morálkou a právem však existuje několik rozdílů.

Hlavní odlišností je, že tzv. **právní normy** existují vždy **v písemné podobě** a jsou **závazné**, tzn. že jejich porušení lze nějakým způsobem trestat.

Naproti tomu **morální normy** obvykle **písemnou formu nemají** a jejich **dodržování** je výhradně záležitostí našeho svědomí.

Myslíte si, že za nedodržování morálních norem může následovat nějaký „trest“? Co by takovým trestem mělo být?

Označte případy, které představují porušení morálních norem.

- a) přejetí křižovatky na červenou
- b) opisování při písemce
- c) lhaní rodičům
- d) krádež v obchodě

PRÁVNÍ VZTAHY A PRÁVNÍ NORMY

Vztahy mezi lidmi jsou často velmi komplikované. Pokud je neupravují **předpisy**, záleží pouze na nich samotných, zda budou jednat podle svého **svědomí**, tj. podle nepsaných morálních zásad.

V každém státě žijí vedle **slušných lidí** i lidé **nepoctiví**, podvodníci nebo prospěcháři. Proto je nutno **chování a jednání lidí, organizací i státních orgánů** v důležitých situacích **usměrňovat**.

Stát proto stanovuje a vydává určitá **pravidla mezilidských vztahů** – tzv. **právní normy**. Ty, jak víte, musí mít vždy **písemnou formu** a pro **všechny občany** jsou **závazné**. Jejich **porušení** může stát **postihovat**. Vztahy upravené právními normami se nazývají **právní vztahy**. Každý člověk vstupuje během života do různých **právních vztahů** (rodinných, pracovních, majetkových apod.). Účastníky právních vztahů mohou být jak **fyzické osoby** (jednotlivci), tak **právníkové osoby** (např. firmy nebo obce).

Pokuste se správně přiřadit pojmy k účastníkům právních vztahů.

stát	zákonný zástupce
školy	firmy
družstva	rodiče
obchodní společnosti	obce
jednotlivci	banky